

Beskæftigelsesministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

3. oktober 2025

Udkast til lovforslag om Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner (Grænse for kommunernes udgifter til øvrig vejledning og opkvalificering samt mentorstøtte i den kommunale budgetgaranti og indførelse af forældelsesfrist i Ydelsesrefusion)

Selveje Danmark har den 9. september modtaget udkast til lovforslag om grænse for kommunernes udgifter til øvrig vejledning og opkvalificering samt mentorstøtte i den kommunale budgetgaranti.

Selveje Danmark har tidligere forholdt sig meget kritisk til afskaffelsen af krav om gentagen aktivering for unge og afskaffelsen af ressourceforløb samt reducere af tilbud om øvrig vejledning og opkvalificering samt mentorforløb.

Selveje Danmark konstaterer med bekymring at unge uden hverken uddannelse eller job ikke længere har en ret til en særlig indsats.

Med en ophævelse af kapitel 16 i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats samt en ophævelse af Uddannelsespålægget (§97 b, stk. 1, nr. 3), skal unge uden uddannelse ikke længere omfattes af særregler. Der er ikke længere ret til mentor, gentagen aktivering eller obligatoriske tests.

“Uddannelsespålægget afskaffes [...] Unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse [...] behandles som øvrige kontanthjælpsmodtagere.” (Lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.2).

Selveje Danmarks medlemmer oplever unge, for hvem en mentor i starten af en uddannelse er den indsats, som betyder, at den unge kan fastholde sig i uddannelsen og ikke falder ud.

Selveje Danmark anbefaler, at de unge kontanthjælpsmodtagere under 30 år bevarer rettigheden til en mentor, da vi ellers frygter at mange flere unge ikke formår at gennemføre deres uddannelse.

Fra forskningen ved vi, at uddannelse og beskæftigelse er en af de stærkeste beskyttelsesfaktorer for, at børn og unge i udsatte positioner får et godt voksenliv. I en analyse fra AE-Rådet fra juni 2025,

konkluderes det bl.a. at med en uddannelse i bagagen har de unge bedre mulighed for at finde og fastholde beskæftigelse: <https://www.ae.dk/node/3759/pdf-export>

Men vejen til uddannelse og beskæftigelse er ikke ens for alle. Det er en stor målgruppe. Derfor er det også en gruppe unge mennesker med forskellige udfordringer og vilkår. Men der tegner sig et billede af, at de samlet set har flere og mere omfattende udfordringer end deres jævnaldrende. De har for eksempel flere psykiatriske diagnoser og funktionsnedsættelser, flere anbringelser og flere børnesager med i bagagen.

I regeringens finanslov 2025 er der afsat midler til de 43.000 unge uden uddannelse eller job, og det er et vigtigt skridt i den rigtige retning, men hvis det skal gøre en reel forskel, kræver det en sammenhængende og koordineret indsats, der sætter de unge i centrum og tager højde for de komplekse udfordringer, de står med og overfor.

Det kalder på en helhedsorienteret, håndholdt indsats, som tager højde for, at manglende uddannelse eller job kan være tæt forbundet med både psykiske og sociale problemstillinger.

Regeringens intention om at skabe nye løsninger og veje til at få unge med i (uddannelses- og arbejds)fællesskabet er god, men hvis ambitionen skal blive til virkelighed, er det afgørende, at initiativerne og indsatserne koordineres og tænkes på tværs af myndighedsområder og sammentænkes med en kommende reform på beskæftigelsesområdet.

Erfaringer fra Selveje Danmarks medlemsorganisationer viser, at kontinuatiet og tid er vigtige faktorer. Så når de faste intervaller for indsats bortfalder, øges risikoen for, at de sårbare unge bliver passive i længere perioder. Det forringer muligheden for at opbygge struktur, motivation og progression, hvilket netop er afgørende for disse unges muligheder for at få fodfæste på arbejdsmarkedet eller i uddannelsessystemet.

Målgruppe har brug for gentagne tilbud (uden stop/go), en kontinuerlig indsats, hvis der skal skabes progression og hvis målet om at (gen)indtræde på arbejdsmarkedet skal opnås.

Selveje Danmark anbefaler, at de unge bevarer deres individuelle ret til tilbud, og at et større fokus på, at sammenhæng og brobygning både i og på tværs af fagligheder, forvaltninger og sektorer – offentlige som ikke-offentlige leverandører, er en del af løsningen.

Principielt forholder Selveje Danmark sig meget kritisk til, at: *”der vil komme en begrænsning på, i hvilket omfang kommunernes udgifter til øvrig vejledning og opkvalificering m.v. samt mentorstøtte vil blive medregnet i budgetgarantien. Idet der vil blive fastsat én samlet grænse, vil der ikke blive fastsat separate grænser for kommunernes udgifter til hhv. øvrig vejledning og opkvalificering m.v. samt mentorordningen”*.

Selveje Danmark frygter, at det vil have den utilsigtede konsekvens, at borgere med komplekse behov, ikke får tildelt den nødvendige hjælp, da at den statslige kompensation af udgifterne til øvrig vejledning og opkvalificering m.v. samt mentorordningen får en øvre økonomisk grænse, hvilket vil betyde en begrænsning i kommunernes udgifter til en i forvejen udsat målgruppe.

Med reduceret vejledning og mentorhjælp er der l risiko for, at nogle borgere ikke får den nødvendige støtte til at komme tættere på arbejdsmarkedet.

Selveje Danmark anbefaler, at sagsbehandlerne får en reel mulighed for at bruge deres faglighed til at vurdere det individuelle behov for øvrig vejledning og opkvalificering samt mentorstøtte for borgere med komplekse og langvarige ledighedsproblematikker.

Hvis høringssvaret giver anledning til spørgsmål, står Selveje Danmark naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Jon Krog
Branchedirektør, Selveje Danmark